

י"ז אדר ה'תש"פ 13.3.20

מגזין מס' 569

שבת פרשת כי תשא/פרה

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החיים כסגנון

רב חובל בכל מזג אויר

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

ים החיים, כל הזמן דינמי, משתנה וסוער. פעם טוב לי - פעם רע לי, פעם מבין - פעם לא מבין, פעם מרגיש - פעם אדיש, כל הזמן יש תנודות - 'רצוא ושוב', נשימה ושאיפה, גאות ושפל. כל הזמן שינויים, והעיקר - באופן בלתי צפוי. לכן צריך להיות רב חובל יציב עם תוקף, אורך ורוחב הדעת - דעת בעיקר והיסח הדעת מהטפל, בכל הנוגע ללבושי הנפש, מחשבה דיבור ומעשה.

בקרו אותנו באתר
המחודש וגם ביו-טיוב
ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים, נגונים ושידורים חיים

סדר התנא

עזרה ראשונה לנפשו

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 22:00 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

פרה אדומה

בקריאת התורה שבשבת זו (התלויה ב"שבת החודש" ולעולם תחול בשבת שלפניה) קוראים בנוסף לפרשת השבוע גם את פרשת 'פרה אדומה'. פרשה זו עוסקת בטהרה מטומאת המת על ידי אפר הפרה האדומה. בפנימיות התורה מבואר ענינה של 'טומאת מת' בנפש האדם, היא תחושת 'היפך החיים' הנגרמת מן המגע עם אותם ענינים שליליים, מבית ומחוץ, היוצרים 'מחיצה של ברזל' בין ישראל לאביהם שבשמים. וכשם שטהרת אפר פרה האדומה היא בבחינת 'חוקה' שלמעלה מטעם ודעת, כך גם עבודת האדם לטהר עצמו מענינים של 'היפך החיים', גם היא אינה אלא בדרך קבלת עול ומסירות נפש שלמעלה מטעם ודעת.

פרה אדומה – כללות התורה

מבואר בחסידות כי הטעם לכך שפרשת פרה נקראת "זאת חוקת התורה" (ולא "זאת חוקת הפרה") הוא משום שמצות פרה אדומה מייצגת את כללות התורה. במצוה זו משתקף בגלוי ענין ה'רצוא ושוב', עליו מיוסדת כללות עבודת התורה והמצוות.

מעשה הפרה כלול משני ענינים:

א. שריפת הפרה לאפר.

ב. "ונתן עליו מים חיים אל כלי". את האפר ערבו במים, ומזה היזו על הטמא מת כדי לטהרו.

שני ענינים אלו בעבודת האדם הם שני הקווים 'רצוא ושוב' – העלאה והמשכה:

א. שריפת הפרה על ידי האש היא תנועה של 'רצוא' (העלאה) – כפי שאש נמשכת בטבעה מלמטה למעלה, ולולא הדבר הגשמי בו היא נאחזת (פתילה וכו') היתה האש עולה למעלה אל שורשה ביסוד האש.

ב. המים הם בתנועה של 'שוב' (המשכה) – מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך, שלא כאש שנמשכת תמיד

למעלה. וכשנמצאים המים במקום מישור (במקום הנמוך), עומדים הם במקומם (בהתייבבות). וכדי להיטהר (על ידי פרה אדומה) זקוקים לחיבור שתי התנועות יחדיו.

וזהו הטעם לכך שמצות פרה אדומה היא "חוקת התורה" (כללות התורה), כי על יסוד שתי תנועות אלו של 'רצוא ושוב', העלאה והמשכה, עומד כל עיקר התורה והמצוות. על היהודי להעלות עצמו וחלקו הגשמי בעולם ולהתכלל באלוקות על ידי תנועת ה'רצוא' שבאהבה כרשפי אש. וזהו שכתוב "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה". עליו להקריב עצמו כקרבת לה' (קרבת – לשון קירוב כל הכוחות והחושים), ככתוב "אדם כי יקריב מכם קרבן לה'", שבכללות זהו ענין עבודת התפילה.

אמנם יחד עם זה עליו גם להמשיך קדושה ואלקות מלמעלה למטה על ידי:

א. לימוד התורה – מלשון הוראה, שענינה המשכת חכמת ה' אל תוך תודעת האדם. וזהו שנמשלה התורה למים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך.

ב. מעשה המצוות – קיום רצון ה' בפועל, היינו המשכת אור אין סוף לעולם הזה הגשמי.

תכלית הבריאה

זוהי תכלית ירידת הנשמה היהודית לעולם הזה להתלבש בתוך גוף. לחבר על ידי תורה ומצוות את נשמתו הטהורה ("נר ה' נשמת אדם", ש"חפצה וחשקה בטבעה לעלות למעלה לידבק בשורשה ומקורה בחיי החיים הקדוש ברוך הוא") עם גופו שיסודו מעפר (שטבע העפר לרדת למטה).

בעבודתו זו פועל היהודי זיכוך גם בעולם הזה הגשמי. הוא מאיר ומרומם את הארציות ממצבה הירוד ומביאה לתכליתה – 'ארץ', על שם ש"רצתה לעשות רצון קונה" ('רצוא'). וביחד עם זה – ממשיך הוא קדושה בתוך גדרי העולם כפי שהוא עומד במקומו ('שוב'). שזוהי תכלית הבריאה כולה – לקשר ולאחד (על ידי התורה ומצוות, 'רצוא ושוב') את העליון (אלוקות) עם התחתון (גשמיות).

זריזות במתינות

מפרשת פרה, "זאת חוקת התורה", לוקח היהודי את ההוראה ונתנית הכח לעבודת ה'רצוא ושוב' בעניני הקדושה, בעניני הרשות ואף בענינים שלמטה מזה. בכללות, נקודת הענין היא שאל לו לאדם 'לנוח' על מקומו, כי אם להכניס עצמו למגמת יציאה והתעלות מתמדת ('רצוא') ממעמדו ומצבו וטבעו הנוכחי.

אמנם תנועת ה'רצוא' גופא צריכה להיות מאוזנת. יש להישמר מפני קדחתנות יתר (התמכרות ל'חיפוש' ריבוי אורות, ריגושים וחוויות תוך הזנחת זיכוך התחתון לעשותו כלי לקדושה) המובילה למצבי 'שבירת הכלים'. אמיתת יציאת האדם מגדרו ('רצוא') נבחנת דוקא ביכולתו לרסן עצמו על מנת לפעול על קרקע המציאות באופן של התיישבות ('שוב').

המרבה במשמעת בדרך קבלת עול הוא שזוכה להמשיך קדושה אל תוך גדרי העולם, לרומם על פי תורה, בכמות ובאיכות, את תיפקודו היומיומי ב'סדנת' החיים. ודוקא באופן זה יתעלה האדם מחיל אל חיל.

עבודת ה'רצוא ושוב' – נדרשת בכל מצב ובכל מדרגה

ובפרטיות, שינוי הטבע אצל האדם ('רצוא ושוב') הוא בכל אחד ואחד לפי דרגתו ומקומו. הנמצא במצב וטבע של 'שוב' (התיישבות), אפילו כשמדובר ב'שוב' בד' אמותיה של הקדושה (תורה, תפילה ומצוות) – הרי שנדרשת ממנו היציאה ממצביו ותנועה של 'רצוא' כדי להתעלות לדרגה גבוהה יותר. כולל גם – ה'רצוא' לצאת מד' אמותיו ולעזור ליהודי אחר, כדי לקיים המצוה של "ואהבת לרעך כמוך".

מזה מובן שעבודת ה'רצוא ושוב' צריכה להיות בכל הדרגות. תנועת ה'רצוא' נדרשת לא רק אצל מי שנמצא במצב ירוד (שלגביו מובן מדוע צריך להיות אצלו 'רצוא' להתעלות ממצבו), אלא גם בצדיקים שלא טעמו טעם חטא.

וכמו כן לאיך גיסא: מי שנמצא בדרגה וטבע של 'רצוא' – צריך להיות אצלו (שינוי הטבע) העבודה של 'שוב' באופן של התיישבות ופנימיות. עליו לעסוק בלימוד התורה וקיום המצוות, כולל גם 'שוב' – בבירור חלקו בעולם (ולא שיוצא ידי חובתו על ידי שעושה את השני לשליח על זה – כיון שזהו חלקו, החלק שלו בעולם). על כל אחד ואחת מוטלת האחריות להאיר ולזכך את אשר לפניו, ובפרט שלפעמים ניתן לראות במוחש כי ישנם ענינים ומצבים שרק לו לבדו ניתן הכח לבררם. אולם, לעולם יש לזכור כי גם לאחר שיש לו את ה'שוב' – צריכה להיות אצלו אחר כך תנועת 'רצוא' נעלה יותר, ולאחר מכן 'שוב' נעלה יותר, וכך הלאה בדרך העולה בית א-ל.

הסיפור השבועי

תפנית במשפט

הם לא ידעו כי המפקח מסתתר מאחורי גבעה וצופה במעשיהם. כששקעה השמש ויום העבודה עמד להסתיים הפתיע אותם האיש בצעקות רמות. "ראיתי הכול!", הרעים עליהם בקולו. "אתם תיענשו במלוא החומרה!".

התלמידים שכבו לישון חרדים מהבאות. באישון לילה נפתחה דלת הצריף בחבטה. הסוהרים העירו בגסות את כל האסירים, וזירזו אותם להתכנס מייד באולם המרכזי.

טרוטי עיניים התייצבו האסירים כנדרש. תלמידי הישיבה הושבו על ספסל הנאשמים. המשפט החל. התובע היה המפקח. כהקדמה סקר את הקרבות העזים המשתוללים בחזית, ואת נחיצות הציוד הצבאי המיוצר במפעל. פגיעה בתפוקת העבודה בשעת המלחמה היא בגידה לכל דבר. "המנוולים הללו", הצביע על התלמידים, "שיתפו פעולה עם האויב בזלזלם בעבודה!".

עתה החל לחקות, בדרך לעגנית, את תנועותיהם, והתלוצץ על חשבונם של הבחורים המפוחדים. שאר האסירים והפקידים הגיבו בפרצי צחוק. מבטי שטנה ננעצו בבחורים.

כעת ניתנה לנאשמים האפשרות לשאת דברים להגנתם. שליטתם הדלה בשפה הרוסית לא הועילה להם, וטיעוניהם המגומגמים נשמעו תמוהים. ה'שופטים', שלא היו אלא מפקדי המחנה, שיסעו את דבריהם בחוסר סבלנות והחלו לדון בעונש הראוי להם.

פתאום נפתחה הדלת. לתוך האולם נכנסו שישה קצינים בכירים. פעם בשנה נהגו לבוא לביקורת במחנה העבודה, אך מעולם לא הופיעו בשעת לילה מאוחרת.

הביקור הפתאומי קטע את המשפט. ה'שופטים' הגיבו בהתרגשות וביראת כבוד. למקום הובאו כיסאות

מלחמת העולם השנייה בעיצומה. אירופה בוערת. בשנת תש"א (1941) פולש הצבא הנאצי לברית המועצות. המדינה הקומוניסטית סובלת עתה מרעב ומחסור גוברים והולכים.

במחנה כפייה סיבירי כלואה קבוצה של תריסר תלמידי ישיבה. הם נשלחו לארץ גזירה ב'עוון' קיום אורח חיים יהודי ולימוד תורה.

חייהם קשים. מוטלת עליהם עבודת פרך, במזג אוויר קשה. ואולם בראש מעייניהם של תלמידי הישיבה עומד אתגר אחד – להימנע מעבודה בשבת. זו משימה כמעט בלתי אפשרית. ובכל זאת התלמידים מצליחים לחמוק מחילולי שבת, כל פעם באמתלה אחרת.

ואולם ככל שהעמיקה התקדמות הגרמנים לעמקי רוסיה, הוכבד הנטל על האסירים. הם אולצו להגדיל את תפוקת עבודתם, וכבר לא הצליחו לחמוק מעבודה בשבת. בלב כבד נאלצו לעשות את מלאכתם גם בשבת קודש, בעודם מתאמצים לצמצם את חילול השבת ככל האפשר.

שבת אחת הורה להם המפקח לכרות עצים, לקצוץ את הענפים מן הגזעים, ולהטילם אל הנהר הזורם, ששיט אותם עד מפעל צבאי קרוב.

המפקח סיים לתת את הוראותיו והלך. הבחורים גילו שנותרו לבדם, והחליטו לעשות כל מה שבידם לצמצם את חילול השבת. ראשית, נשאו את הקורות בזוגות – דבר המפחית מחומרת המעשה, שכן "שניים שעשאוה פטורים". שנית, נמנעו מלצעוד יותר מארבע אמות ברצף, אלא צעדו ועצרו, כדי להוריד את האיסור מאיסור תורה לאיסור חכמים.

מרופדים, כיאה לאנשי משלחת בכירים. ה'שופטים' תיארו לפני האורחים את המתרחש. ה'הצגה' הומחזה שנית, ונראה היה כי חברי הפמליה רוו נחת מההדגמה ההיתולית.

רק קצין אחד ישב בארשת פנים קפואה. הוא לא הגיב בצחוק זחוח כחבריו, אלא הביט נכחו בהבעה רצינית. כשנסתיים השחזור קם וביקש לשוחח עם הנאשמים בפרטיות. הוא הוביל את החבורה לחדר צדדי, ולאחר שסגר את הדלת הורה להם בידיש: "שבו".

והוסיף הקצין: "נקלענו לכאן שלא כצפוי. תקלה ברכב אילצה אותנו לעצור במחנה. אני מאמין שהנסיבות האלה התרחשו כדי שאממש את צוואתה של אימי".

הבעת תדהמה עלתה על פני הבחורים. הם בהו באיש בחלחלה, משוכנעים כי טמנו להם מלכודת. "שבוע טוב", בירכם הקצין בידיש. "יהודי אני. בבקשה, הסבירו לי מה אירע". אט אט הבינו כי האיש אינו מבקש את רעתם. הם הסבירו שכל כוונתם הייתה להמעיט בחילול שבת.

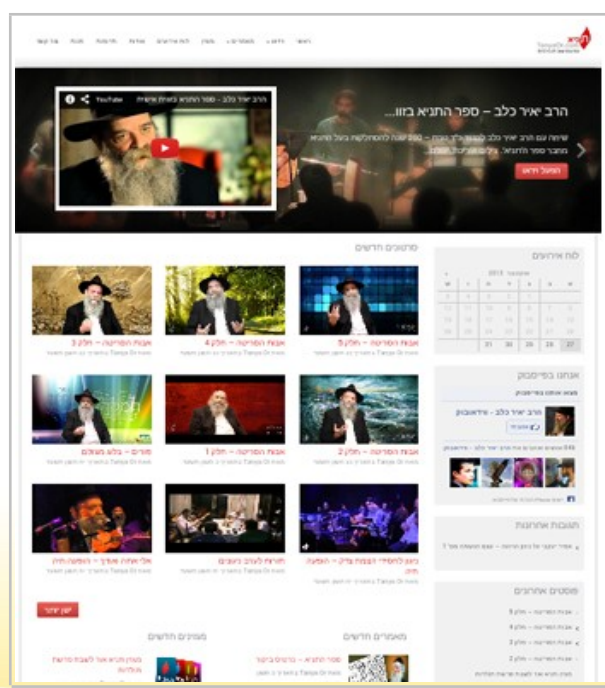
הקצין חזר עם הבחורים לאולם הגדול. בדקות שלאחר מכן נהפך למליץ היושר של בני החבורה. הוא חקר את המפקח על טיבם, ואילץ אותו להודות כי אלה אסירים צייתנים, הממלאים את כל המטלות בלי דופי.

עיניו של האיש הצטעפו. "לפני כמה שנים הלכה אימי לעולמה", החל להתוודות לפניהם. "ברגעיה האחרונים

בתוך זמן קצר התהפכה האווירה, ופסק הדין ניקה אותם מאשמה. לא זו בלבד, אלא אף זכו להטבות ולשיפור בתנאי המאסר ובהקצאת המזון שקיבלו.

(סיפורו של הרב טוביה גולדשטיין, ב'המגיד מדבר)

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע

התחדשנו!
בוטאו לבקר
באתר האשודרג
Www.tanyaor.com

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד')

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת כי תשא

מניין ישראל באמצעות מצות מחצית השקל

אף שפרשת חטא העגל, אודותיה נלמד בהמשך הפרשה, הביאה מגיפה על עם ישראל, מכל מקום, חיבתם של ישראל עודנה קיימת לפני הקב"ה. עתה, לאחר שסלח להם, מצוה ה' את משה למנותם משום חיבתם. לשם כך, על משה ליטול מטבע ששווייה מחצית השקל מכל בן ישראל מבין עשרים שנה ומעלה (תרומה המיועדת ליציאת אדני המשכן ולכפרה על חטא העגל) ובאמצעות ספירת המטבעות יודע גם מניינם.

כיוור הנחושת

ה' מצוה את משה אודות פרטי כיוור הרחצה, פריט קודש נוסף למשכן (מלבד הארון, המזבחות, המנורה, השולחן וכו'), אודותם למדנו בפרשות הקודמות). הכיוור, עשוי נחושת, יוצב בין אוהל מועד לבין המזבח החיצון על גבי כן (=רגל, בסיס), עשוי אף הוא נחושת. בכיוור יטהרו הכהנים ידיהם ורגליהם, קודם עבודתם במשכן.

שמן המשחה, הכנתו ושימוש

כאמור בפרשה הקודמת, פרשת תצוה, הכנת המזבח וכל כליו וכן הכנת אהרן ובניו הכהנים לקדשם לעבודת הקודש, ייעשה ע"י משיחתם בשמן מיוחד, 'שמן המשחה'. ה' מצוה את משה אודות הכנת השמן, ומפרט פרטי החומרים השונים מן הצומח (ראש מור דרור, קינמון, קנה בושם, קידה ושמן) וכן את הכמויות הנדרשות להכנתו. ומוסיף ה' ומזהירו כי אין למשוך זרים בשמן זה וכי אין

לעשות כמתכונתו לשום תכלית אחרת, לבד השימוש בו לשם קדושת המשכן. העובר על הציווי דינו כרת.

קטורת הסמים, הכנתה ושימושה

פעמיים בכל יום יעלה הכהן קטורת על מזבח הזהב (מזבח הקטורת). את הקטורת, מצוה ה', יש להכין מאחד עשר סממנים (בהם נטף, שחלת, חלבנה, לבונה זכה וכו'), אותם יש לשחוק היטב ולערבם בתערובת אחת. הכנת קטורת זו במתכונתה שלא לצורכי הקטרתה במשכן אסורה גם היא באיסור חמור, והעושה כמותה לרחה וכדומה דינו כרת.

בצלאל ואהליאב

ה' מצוה את משה להעמיד את בצלאל בן אורי בן חור משבט יהודה בראש עושי מלאכת המשכן על כליו וכל נספחיו. ולצידו, לעזר לו, ימונה אהליאב בן אחיסמך משבט דן. רוח חכמה, בינה ודעת שמיימית תשרה על השניים במיוחד לשם ביצוע משימתם הקדושה כנדרש.

קדושת השבת ושמירתה

עתה, בסמוך לציווי הקמת המשכן, מצוה ה' את משה אודות קדושת השבת ושמירתה. יום השביעי הינו יום מנוחה ושבתה מכל מלאכה, גם ממלאכת הקמת המשכן. הקב"ה מכנה את השבת "אות ביני וביניכם". השבת מסמלת את הקשר העצמי בין בורא שמים וארץ (שכילה מלאכתו ושבת ביום השביעי) לבין עם ישראל, העם הנבחר.

לוחות הברית

של משה יקים לו תחתם עם חדש.

משה אינו מסכים בשום פנים ואופן באומרו כי השמדת העם תהווה חילול ה' בעיני כל העמים. הוא מתחנן לפני ה' כי יחוס על עמו ובתוך הפצרותיו הוא מזכיר גם את זכות האבות - אברהם, יצחק ויעקב. תפילתו מתקבלת והקב"ה חוזר בו מכוונתו להורגם.

שבירת הלוחות והחזרת הסדר על כנו

בי"ז בתמוז, ארבעים יום לאחר עלייתו (בז' בסיון) אל ההר, יורד משה מהר סיני ובידיו לוחות הברית. למרגלות ההר מקבל את פניו תלמידו הנאמן, יהושע בן נון, הממתין שם כבר ארבעים יום לשובו. אף שכבר הודיעו ה' כי חטא העם, בכל זאת, בהתקרבו למחנה, מתחלחל משה למראה המחולות סביב העגל ומשליך בכעסו את לוחות האבן מידי ויהם מתנפצים אל הקרקע.

מיד בהכנסו למחנה משליט משה סדר. הוא משמיד את עגל הזהב ומבקש מאהרן אחיו הסברים. אהרן מגולל בפניו את אשר אירע, ומסביר כי הדברים יצאו משליטתו. אזי נעמד משה בשער המחנה ומכריז: "מי לה' אלי!" לקריאתו מתקבצים ובאים אליו בני לוי, ובפקודתו יוצאים הם להרוג בחרבותיהם בעוברי העבירה מבלי לחוס על ידידים וקרובי משפחה. באותו יום נהרגים כ-3,000 מעובדי העגל.

הלוחות השניים וקרינת עור פני משה

למחרת, בי"ח בתמוז, שוב עולה משה אל ההר, ושוב מבקש הוא את סליחת ה' לעמו. בהקריבו עצמו בעבור הצלת העם מוסר משה את נפשו, באומרו אשר באם לא יתרצה ה' לסלוח - הרי שמבקש הוא כי ימחה שמו מן התורה. ה' מתרצה לתחנוני משה ומצוהו לפסול במו ידיו שני לוחות אבן חדשים, עליהם יחרוט משה בעצמו את עשרת הדברות. אולם בנוגע לחטא העגל, מוסיף ה', הרי שעונשם של ישראל יפרע מהם מעט מעט במהלך כל

בתום מעמד קבלת התורה על ידי משה, נותן הקב"ה בידיו את שני לוחות האבן המרובעים - "מעשה אלוקים המה", עליהם חרותים (באבן הלוחות מינה וביה) עשרת הדברות - "והמכתב, מכתב אלוקים הוא".

חטא עגל הזהב

אף שבני ישראל יודעים מראש כי משה עתיד לשהות במרומי ההר ארבעים יום, בכל זאת, כיון שאינם יודעים אשר יום עלייתו אל הר סיני אינו מן המניין, נופלת אצלם טעות בחישוב הימים [טעותם נובעת מכך שאינם יודעים אשר ארבעים הימים (שנמנו כיממות שלימות - לילה ויום, לילה ויום), החל מניינם רק מן הלילה שלאחר יום עלייתו למרום]. לכן בהגיע יום הארבעים, ומשה מבושש לבוא לפי חישובם המוטעה, חוששים בני ישראל לגורלו ואמונתם בו ובשליחותו האלוקית מתערערת ונסדקת.

כדרכו בכל שעת מבחן, מתחיל המון הערב רב (שנספחו לבני ישראל ביציאתם ממצרים) להסית את העם, ורבים מתקהלים על אהרן בדרישה לתחליף אלילי תחת אמונתם בה' ובמשה עבדו. אהרן, שיודע היטב כי טועים הם, חושש מהבאות ומנסה בכל דרך להרוויח זמן. הוא שולח אותם לקבץ כמויות זהב גדולות, אותן הוא משליך אל האש, ויוצר עגל זהב אלילי. אולם את שעת הקרבת העולות והשלמים לעבודה הזרה וכן את המחולות והאכילה והשתיה סביב עגל הזהב דוחה הוא ליום המחרת.

תחנוני משה משיבים חרון אף ה'

שעות ספורות קודם רדתו מהר סיני, פונה ה' אל משה בדברים קשים: "לך רד, כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים". משה עומד לרדת מגדולתו בשל מעשי הערב רב שסופחו מדעתו אל העם בצאתו ממצרים. ה' מודיעו אשר בדעתו להרוג את עם ישראל כולו ומציע כי מצאצאיו

הדורות עד אחרית הימים.

אך בינתיים על החוטאים להיענש: מגיפה קשה מפילה בעובדי העגל חללים נוספים; ניטלים מן העם הכתרים המיוחדים שקיבלו במעמד הר סיני; גם גילוי השכינה שליוותה אותם בדרכם במדבר מסולקת מעליהם ומעתה יוליכם מלאך ה' בלבד. העם מתאבל על חטאו ועל הסתלקות השכינה.

עוד בהיותו על ההר מנסה משה לבטל גם את גזירת סילוק השכינה מן העם ומבקש מה' שיראהו את כבודו. הקב"ה מתרצה גם לבקשותיו אלה ומלמדו את סדר תפילת י"ג מידות הרחמים, על ידה יעבירו בני ישראל מעליהם קיטרוגים בכל עת צרה וצוקה. כמו כן מזכהו ה' בראיית כבוד השכינה (רק מאחור – "כי לא יראני האדם וחי")

בעקבות חטא העגל אין יכול משה לשכון עוד בתוך מחנה ישראל [גם לא לאחר יום הכיפורים (היום בו נעתר ה' לתחנוניו, באומרו "סלחתי כדבריך". ובו ביום קבלו ישראל את הלוחות השניים שהוריד משה מן ההר)], והוא קובע את אהלו מחוץ למחנה. מעתה, כל אימת שיעשה משה את דרכו אל אהלו יהיו פניו קורנות באור אלוקי, ועל פתח אהלו יהיה חונה עמוד הענן כאות לחזרת גילוי

השכינה בישראל. אמנם רק יהושע תלמידו הנאמן יהיה מורשה לשהות בתמידות אצל אוהל משה.

לוחות כפליים לתושיה

בר"ח אלול עולה משה בפעם השלישית אל ה', והפעם, ברדתו מן ההר, מביא הוא עימו את שני לוחות האבנים מעשה ידיו. ה' מתרצה לבקשתו החוזרת של משה ומבטיחו שוב כי בני ישראל יגרשו בניסים גדולים את יושבי הארץ ויירשוה, בתנאי שישמרו את מצוות ה'.

טרם ירדת משה מן ההר עם הלוחות השניים, שב ה' ומזהיר את העם פן ילכו בדרכי גויי הארץ ואליליהם. וחוזר ומזכיר את המצוות שנצטוו בהן העם: חג הפסח, הקרבת בכורות בעלי חיים, קדושת השבת, קדושת שנת השמיטה, חג השבועות, מצות העליה לרגל בשלושת הרגלים (פסח, שבועות וסוכות) ומצות הביכורים.

ביורדו מן ההר קורנות פני משה מאור קדושת ה' השורה עליו. בני ישראל המסונוורים מאור פניו יראים מלקרב אליו, אך משה מקרבם ומוסר להם את דברי ה'. בסיימו את דבריו חוזר משה ועוטה את המסווה על פניו. מעתה, יסיר משה את המסווה רק בשעת גילוי שכינה, ולכשיסיים את העברת המסרים האלוקיים לבני ישראל יחזור ויעטהו על פניו.

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

פרוייקט העלאת ספר ה"תניא" לרשת היוטיוב כרוך בהוצאות גדולות, להפצת המעיינות ולמען זיכוי הרבים. עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

דוקא השבירה מצמיחה דרגה נעלית יותר

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"כי תשא את ראש..."

פרשת כי תשא נפתחת בהרמת קרן ישראל – "כי תשא את ראש בני ישראל", אבל בהמשך הפרשה מסופר דוקא על ירידה גדולה של ישראל – חטא העגל. איך יתכן שענין חמור כזה, ראש ושורש לכל החטאים, חטא שגרם ירידה גדולה לעם ישראל ולעולם כולו, יופיע בפרשה ששמה 'כי תשא', והלוא זהו הפך גמור מנשיאת ראש?

גם פרטים שונים בפרשה דורשים ביאור. בהמשך לחטא העגל מתארת התורה את מעלתם של הלוחות הראשונים – "מעשה אלוקים המה, והמכתב – מכתב אלוקים הוא". לכאורה, מתאים יותר לספר אודות פרטי הלוחות בפרשת משפטים, בה ציווה הקב"ה את משה לעלות להר סיני ולקבל את הלוחות, ולא כאן, בפרשתנו העוסקת בחטא העגל. כמו כן יש להבין מדוע קרן עור פניו של משה דוקא כאשר ירד עם הלוחות השניים, ולא כשהביא את הלוחות הראשונים?

התמימות, אבדן התמימות והתיקון שע"י התשובה

פרשת כי תשא מקפלת בתוכה את השלימות של כל עניני העולם, על שלושת השלבים שבהם: ההתחלה, האמצע והסוף. ההתחלה של כל דבר היא כפי שהדבר בא מצד הקב"ה. לאחר מכן בא הדבר בתוך גדרי הבריאה, שאז תיתכן גם ירידה שבאה מצד הבריאה (האמצע). אולם בסופו של דבר מגיעים אל השלב השלישי – העלייה הסופית.

לכן נקראת הפרשה 'כי תשא', שכן בזה מגלה התורה את התוכן הפנימי של כל הענינים. גם הירידה הגדולה ביותר, כמו הירידה שנגרמה בעקבות חטא העגל, היא

ירידה לצורך עלייה, והיא מביאה בעקבותיה את העלייה הגדולה.

יתרון האור הבא מן החושך

חז"ל אמרו: "לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה". כמו כן נאמר: "לא היו ישראל ראויין לאותו מעשה". חטא העגל, שגרם ירידה כה גדולה, נועד בסופו של דבר להביא את ישראל לעלייה גדולה עוד יותר.

לכן הפרשה מדגישה את מעלתם של הלוחות הראשונים. הדרגה העליונה הזאת היא שלב ההתחלה, כפי שהדברים באים מצד הקב"ה. לאחר מכן באה הירידה שנוצרת על ידי הבריאה, אבל דוקא על ידי כך מגיעים לעלייה הגדולה של הלוחות השניים.

מעלת הלוחות השניים על הראשונים

הקב"ה אמר למשה רבנו: "אל תצטער בלוחות הראשונים, שלא היו אלא עשרת הדיברות לבד; ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות, מדרש ואגדות... כפליים לתושייה". ועוד אמרו חז"ל: "אלמלא לא חטאו ישראל, לא ניתן להם אלא חמישה חומשי תורה וספר יהושע בלבד". מכאן שדוקא החטא הביא את השפע הגדול של התורה שלא ניתן קודם לכן.

העלייה הגדולה שבאה בלוחות השניים התבטאה גם בכך ש"קרן עור פני משה". מכיון שמשה קיבל אז גילוי חכמה נעלה ביותר, השתקף הדבר בקרני ההוד, בדוגמת "חכמת אדם תאיר פניו". עלייה גדולה זו היא ההכנה לעלייה השלימה שתבוא בגאולה השלימה בקרוב ממש.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ספר השיחות' תשנ"ב כרך ב')

חסידות על הפרשה כי תשא

את השבת. כלומר, על ידי עבודתם הם 'ממשיכים' תוספת קדושה ביום השבת, יותר ממידת קדושתה מצד עצמה.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 81)

להשפיע מן המיטב גם לשרוי בחושך ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו בהר סיני שני לוחות העדות (לא, יח)

מתן הלוחות למשה היה ביום הארבעים לעליית משה להר, כשגמר הקב"ה את לימודו עמו ("ככלותו"). הרי שעד יום הארבעים למד הקב"ה עם משה, ורק אז נתן לו את הלוחות.

לפנינו לימוד נפלא: בני ישראל עשו את העגל ביום הל"ט (39) לעלייתו של משה להר. נמצא שגם לאחר שעשו את העגל עדיין הקב"ה למד עם משה את התורה (כדי ללמדה אחר כך לישראל), וכמו כן מסר לו אז את הלוחות כדי שימסרם לבני ישראל!

ללמדנו: מחובתנו להשפיע על הזולת בעניני תורה ומצוות גם כאשר מצבו הרוחני רחוק מלהיות כדבעי (כראוי).

(ליקוטי-שיחות, כרך יא, עמ' 179)

מעלה עליונה יותר – מחייבת יותר ושמרו בני-ישראל את השבת (לא, טז)

אמרו רז"ל (בבא קמא נ): "הקב"ה מדקדק עם סביביו (צדיקים הדבקים בו, רש"י) אפילו כחוט השערה". כלומר, אדם שנמצא במעלה עליונה יותר – צריך להיזהר יותר במעשיו.

אי לזאת, ביום השבת, כשכל ישראל שרויים במעלה עליונה יותר, שהרי ניתנת להם אז נשמה יתירה, מצווים הם במשנה זהירות. לכן מזהיר הכתוב – "ושמרו בני ישראל את השבת": ביום השבת צריכים להישמר ולהיזהר בתורה ובמצוות יותר מבשאר ימות השבוע.

(אור התורה כרך ו, עמ' א'תתקס-סא)

להוסיף בקדושת השבת ושמרו בני-ישראל את השבת לעשות את השבת (לא, טז)

הכתוב מלמדנו שיש שתי בחינות בשבת: הראשונה – "ושמרו בני ישראל את השבת", היינו שקדושת השבת קיימת מצד עצמה, וצריכים רק לשמור עליה. על בחינה זו אמרו רז"ל (ביצה יז) "שבת מיקדשא וקיימא" (השבת – קדושתה קיימת).

השנייה – "לעשות את השבת", שישראל "עושים"

בקרו אותנו באתר
המחודש וגם ביו-טיוב
ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים, נגונים ושידורים חיים

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לזכונ

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

YouTube f

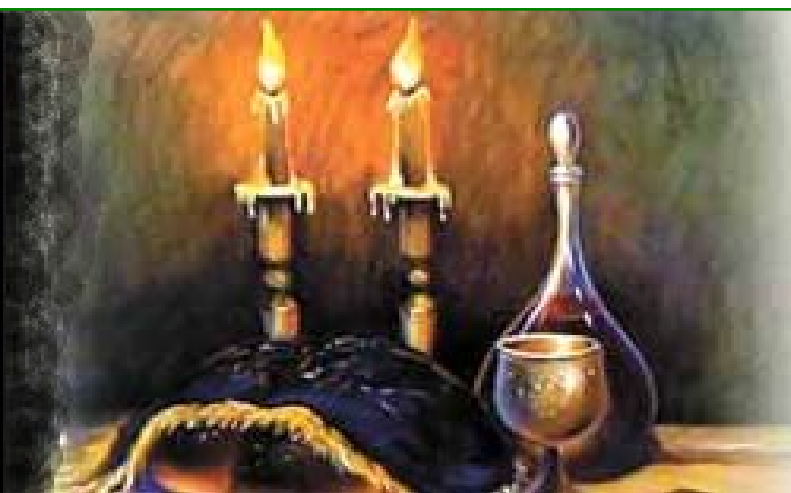
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
18:23	17:10	י-ם
18:25	17:25	ת"א
18:24	17:16	חיפה
18:25	17:17	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון